

De ce se retrage guvernul de colaborare! - Când se va retrage? Ce va fi după această retragere! -

Discurs pronunțat de d. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, în ședința plenară a clubului Conservator-democrat din Iași, de la 26 Dec. 1913

Pentru Miercuri, 26 Decembrie, ora 5 d. a., membrii clubului conservator-democrat din Iași au fost convocați în ședința plenară — la care a participat și iubitul nostru președinte, actualul ministru al lucrărilor publice.

Ocupînd fotoliul prezidențial, d. Al. A. Badareu a fost salutat cu aplauze, care păreau a nu mai lua sfîrșit.

Iată cuvîntarea pronunțată — fără, însă, ca ea să fie redată după note stenografice:

Iubiți prieteni,

Cînd, acum cîteva zile, am rugat, pe cei dela *Opinia*, să convoace clubul pentru astăzi, în mintea mea era ca, prin acest mod, să vă pot vedea pe toți și să vă urez, conform obiceiului, serbători ferice...

Voci. Asemenea! Să ne trăești!
D. Al. A. Badareu. Nu-mi închipuim, însă, că-mi vor face farsă — și nu ie prima dată — de a anunța că se vor face comunicări importante.

Evident. Voi face unele comunicări. Nu știu dacă ele vor fi plăcute — mai cu seamă dacă ar fi să luăm lucrurile după forma lor comună. Cred, însă, că ele vor avea oare-care însemnătate, vor fi interesante, pentru toți acei cari, privesc lucrurile în față și în bărbătește.

Retragerea unui guvern fericit

Sunt patruzeci și cinci luni și ceva de cînd s'a alcătuit actualul guvern de colaborare, din care am onoarea a face parte, ca trimis al Dv.

Guvernul acesta, pe care, prin urarea făcută cu ocazia depunerii jurămîntului — cuvîntele sunt publicate în *Monitorul Oficial* — Coroana l'a calificat de cel mai puternic guvern, pe care țara l'a putut da în Octombrie 1912, n'a fost numai atunci cel mai puternic, ci a fost și de atunci încolo, și n'a fost numai puternic, dar a fost și un guvern fericit.

Și cu toate acestea, acest guvern, puternic și fericit, care a înscris pagina cea mai frumoasă a istoriei romînești, se retrage. Nedumerirea ie mare și fie-care se întreabă de ce, — cu atât mai mult cu cît, judecînd lucrurile numai după aparență, nedumerirea este justificată.

Domnilor!
Există două feluri de schimbări de guvern: prin cădere și prin retragere.

De cîtuva timp s'a introdus la noi inovația retragerii și nu a căderii guvernelor, prin mișcări violente. Actuala retragere ie a treia, în seria dela 1907. În

tr'adevăr, în acel an s'a retras guvernul Cantacuzino, în 1910 guvernul Brătianu, și, acum, guvernul Titu Maiorescu.

Inovația este ea fericită sau nu? Cuvîntul meu este că da, că ea este spre binele țării, spre folosul maturizării spiritului nostru public. Căci, într'o țară ca a noastră, unde nu avem o opinie publică solid orientată, zbuciumările — pe tema campaniilor opoziționiste — nu pot fi de nici un folos.

Aceasta cu atât mai mult cu cît, cele mai adesea-ori, zbuciumul campaniilor opoziționiste are la baza lui sentimente foarte variate, mobile cu totul distincte. Dovadă că nu de rareori am văzut opoziția despărțindu-se în două, imediat ce și-a ajuns scopul, — acela de a trîni guvernul. Unde mai pui că ori-ce agitație, într'o țară cu spiritul public atât de puțin disciplinat, zbuciumul, de or-ce natură, nu poate de cît să strice, nici de cum să folosească.

Iată de ce, cred foarte bun, în or-ce caz preferabil, sistemul retragerilor.

Inovația a fost fericită — dar tot partidul conservator și guvernului de colaborare i-a fost hărăzit să completeze, să perfecționeze, această inovație (Aplauze).

S'a retras guvernul Brătianu în 1907, deși ar fi putut continua a governa, — dacă ar fi admis să facă el reprimarea cerută atunci de d. Carp. N'a voit să facă el reprimarea, a crezut de cuvînt să se retragă, pentru ca liberalii, cu autoritatea lor de partid nouzată, s'o facă, căci ei o puteau face mai sigur, și fără dificultăți noi.

S'a retras guvernul Brătianu în 1910 — dar această retragere s'a făcut, după ce, prin alegeri repetate, în toate părțile țării, în București, Iași, Tecuci, etc. se dovedise un simțimînt public potrivit liberalilor.

S'a retras ambele guverne, fie din cauza unor evenimente triste ca cele din 1907, fie că guvernul se simțea învechit, uzat, obosit, cu o opoziție tare, cu un spirit public potrivit, cum era în 1910. Erau retrageri, dar nu de bună-voie, ci produse ale unor împrejurări speciale.

Nu este tot astfel cu retragerea guvernului actual. Noi facem inovația completă — căci pînă astăzi țara n'a văzut încă retragîndu-se un guvern încărcat de atîta glorie și în deplinătatea puterii sale. Acest lucru îl face guvernul de astăzi, unul din cele mai ferice, din cîte a avut țara. (Aplauze).

Sunt adînc convins, domnilor, că felul cum se retrage guvernul de colaborare va lăsa urma. Se înșală acei care cred că, la noi, faptele nu lasă urme adînci. Nu poate fi fără urmare, ceea ce facem noi și nu se poate ca pilda noastră să

nu fie imitată. Am ferma credință că viitorul guvern liberal, după ce se va încălca de gloria reformelor interne — care vor necesita, de sigur, muncă, jertfă, ezațiu — va proceda la fel cu noi, și după cum noi n'am insistat ca să completăm opera de organizare și am lasat acest lucru în sarcina lui, tot astfel și viitorul guvern liberal, după ce va realiza reformele promise, se va retrage, pentru ca organizarea, pe baza acelor reforme, să fie făcută de alții, și, cu chipul acesta, cu toții să contribuim la înfăptuirea reformelor.

De ce se retrage guvernul

De ce se retrage guvernul actual? Iată întrebarea care este pe buzele tuturor, în mintea tuturor.

Pentru mulți din dv. faptul că, actualul guvern se retrage, nu constituie un lucru nou. Acum vr'o două luni și mai bide, în ședința comitetului executiv de la Iași, am comunicat, în formă destul de categorică, că actualul guvern se va retrage curînd. Și v'am spus aceasta, din cauză că survenise dificultăți neprevăzute în situația partidelor în colaborare.

Intr'adevăr, domnilor, cînd, în Octombrie 1912, noi am decis să facem un guvern de colaborare, ne-am închipuit că vom colabora cu întreg partidul conservator. Or, din primul moment, sau puțin după constituirea actualului guvern, ne-am convins că lucrurile nu s'au potecut, cum ne-am închipuit. Partidul conservator s'a împărțit imediat în două — indiferent dacă a fost sau nu părți egale — și una din ramuri a și început lupta în contra jumătății din partidul conservator la guvern și în contra noastră. Acest lucru s'a potecut pretutindenea și, cînd voiu vorbi mai tîrziu, despre situația de la Iași, voiu insista și asupra acestei chestiuni speciale.

Partidul conservator nu era unit și un partid divizat constituie pururea o situație bolnăvicioasă. Acei care cred, că diviziunile din partidul conservator sunt pe bază de capricii sau de dorinți personale numai, se înșală. Numai aparența este astfel, pe cînd, în realitate, cauza este mult mai aprofundată, și ea privește înainte de toate, o chestie de ordin social, de clasă.

Cînd voiu avea timpul liber voiu veni aici pentru ca să vă fac un soi de conferință asupra influenței pe care o exercită viața socială asupra vieții politice.

De pe acum, însă, vă pot spune că ar fi o copilărie să credeți că disensiunile în partidul conservator au vr'o legătură numai cu chestii de persoane, că ele există numai pentru că d. Nicu Filipescu face parte din partidul conservator, sau fiindcă d. Take Ionescu își impune tot mai mult marea sa personalitate. Neînțelegerile datează de cînd există partidul conservator în țară, ele dăinuiesc fiindcă lupta între clasa socială, care pretinde dreptul la diriguire pe baza numelui, continuă încă cu clasa care cere legitimitatea dirigirii, pe baza mentalității conplauze îndelung repetate).

A făcut actul de reparație, dar putea coroana să nu ia act de cele constatate cu acea ocazie? A putut oare coroana să-și închipuie că mai este cu putință o guvernare a partidelor în colaborare, și că un guvern format de aceste partide ar mai putea prezida marea reforme interne?

Coroana a luat act, noi am luat act, partea cuminte a partidului conservator a luat act. Guvernul trebuia să se retragă, din cauza unor împrejurări nenorocite din lăuntrul partidului conservator, care nu puteau să nu se resfrîgă și asupra guvernului de colaborare.

Guvernul actual a simțit că el nu va putea prezida marea reforme interne, pentru că astfel de reforme cer un guvern compus din afluții suflațești și nu din înțelegeri și formale convenite. Legăturile de cuvînt, legăturile de contract, constituie desigur foarte mult pentru oameni întregi și cu simțul datoriei. Dar în care contract se pot prevedea toate? Și care contract nu poate fi izvor de neînțelegeri, cînd mobile de interes se pun în mișcare?

Echilibristica difilă

Dar explicațiile sunt una, faptele sunt alta — și ceea ce interesează în primul loc sunt, rezultatele, faptele.

Neînțelegeri au fost, frămîntări s'au produs — și în primul loc, de pe urma a-

cestor neînțelegeri, a suferit guvernul de colaborare.

Situația, o recunosc, era din cele mai grele pentru nii din colegii noștri în colaborare. El n'au putut — fie din motive de considerații sociale, fie din motive de grija zilei de mîine — să nu păstreze relații și raporturi cu nuanțele desidente. O făceau aceasta și din instinct de clasă și din considerația preocupărei pentru ziua de mîine.

En nu încredințez, nu critic pe nimine, dar întreg cît io vorba de constatare de fapte nu pot să nu recunosc că nii din colegii în colaborare au trebuit să se dedea la o echilibristica din cele mai grele. Nu-i ușor lucru să în consiliu să fi din partea colegilor colaboratori, iar în afară, să întreții raporturi cu nuanțele desidente.

Din această cauză s'a ajuns la situații imposibile, la adevărate monstruoziități; s'a văzut inspirate și susținute campanii de cei ce trebuiau să ne fie prietini colaboratori; s'a văzut campanii contra d-lui Take Ionescu, care au culminat în susținerea că d-sa nici n'a fost la Atena, că aceste lucruri le-au scormonit niște ovreiași de la gazete.

Designr că după pronunțamentul civil de astă-primavară și după retragerea d-lui P. P. Carp, se pusesse, pentru ramura conservatoare la guvern, chestia importantă: cum să atragă pe cei ramași fără d. Carp, pe desidenți.

Acest lucru nu s'a putea face de cît pe baza aprobării unora din susținerile desidenților. De aci explicația că une-ori acordul a fost perfect între *La Politique, Inainte și Epoca*.

Se pusesse chestiunea că s'ar putea că mine, poimline, partidul conservator să fie nevoit poate să aibă o acțiune de sine stătătoare. Nu se putea aceasta, fără să nu se strîngă rîndurile, fără să nu se reîntronească toți cei rezleții.

Și atîncea s'a făcut acest lucru nu pe bază de idei, ci pe bază de rancună, nu pentru ceva, ci contra cui-va. Așa ceva, însă, nu constituie un lucru normal și lucrurile anormale nu pot da de cît rezultate nemulțumitoare.

Retragerea inevitabilă

Situația aceasta a culminat în momentul cînd trebuia să se împline un eveniment de mare importanță politică — redactarea proiectului de mesșgiu. Cînd starea lucrurilor, despre care v'am vorbit odinioară și-a găsit expresia cea mai desăvîrșită în chipul cum a fost pregătît acel proiect, se mai încăpea vre-o iluzie?

Capul statului s'a declarat nemulțumit de acest proiect. Coroana a ținut să se scoată în relief un succes, care era al țării înainte de a fi a d-lui Take Ionescu — și prin acest gest coroana n'a făcut numai un act de desăvîrșit respect pentru adevăr și istorie, dar a făcut și un act de reparație, un act de dreptate pentru partidul conservator-democrat.

A făcut actul de reparație, dar putea coroana să nu ia act de cele constatate cu acea ocazie? A putut oare coroana să-și închipuie că mai este cu putință o guvernare a partidelor în colaborare, și că un guvern format de aceste partide ar mai putea prezida marea reforme interne?

Coroana a luat act, noi am luat act, partea cuminte a partidului conservator a luat act. Guvernul trebuia să se retragă, din cauza unor împrejurări nenorocite din lăuntrul partidului conservator, care nu puteau să nu se resfrîgă și asupra guvernului de colaborare.

Guvernul actual a simțit că el nu va putea prezida marea reforme interne, pentru că astfel de reforme cer un guvern compus din afluții suflațești și nu din înțelegeri și formale convenite. Legăturile de cuvînt, legăturile de contract, constituie desigur foarte mult pentru oameni întregi și cu simțul datoriei. Dar în care contract se pot prevedea toate? Și care contract nu poate fi izvor de neînțelegeri, cînd mobile de interes se pun în mișcare?

Reformele oferite

Este natural dar că s'a hotărît retragerea guvernului — aceasta cu atât mai mult

cu cît partidul liberal a apărut cu programul lui, prin care oferă reformele.

Căci, domnilor, este evident că reformele interne se vor da, fără să fi fost cerute. Partidul liberal nu le-a înscris ca un ideal, ci le-a declarat puncte categorice de program, realizabile în cel mai scurt timp posibil. El a declarat că va da aceste reforme, deși nimine nu vede curentul puternic, care să le solicite.

Designr că nu este un rău că măsurile bune, reformele salutare, se realizează de clasa diriguitoare, fără să fie cerute cu insistență sau impuse de clasa diriguată. Nu facem din aceasta nici o vină liberalilor, cu atît mai mult cu cît procedarea ne mulțamește din punctul de vedere al concepțiunii cu adevărat conservatoare. Conform acestei concepțiuni totul trebuie făcut fără zguduire, la timp, pe baza cuminenței și a prevederii. Clasa diriguitoare numai atîncea corespunde menirii ei cînd știe să prevadă și să satisfacă la timp toate cerințele. Iată de ce ne surle faptul că clasa diriguitoare a propus reformele, fără ca cei diriguți să le fi cerut.

Ori cum, odată reformele propuse, cele două partide în colaborare nu puteau sta impasibile. În neputință de a face ele ce trebuia — guvernul a trebuit să se retragă. Acest lucru hotărît — trebuie de știut: cînd se va retrage guvernul. Mai mult chiar de cît explicațiile pentru ce se retrage guvernul, vă interesează cînd se va retrage el și ce va aduce ziua de mîine.

Suveranul bolnav

Probabil că vă închipuiți că această retragere va avea loc la 30 Decembrie, așa cum s'a anunțat.

Cu părere de rău trebuie să vă spun că lucrul va intrîzia cîteva zile și aceasta din două cauze.

Spun cu părere de rău, — în primul loc, pentru că noi i situațiile limpezi și definitive corespund cerințelor oamenilor întregi, și în al doilea loc, fiindcă intrîzirea se produce din cauza indispoziției suveranului. De cîteva zile M. Sa este suferind și a fost oprit să comunice cu cine-va.

Aceasta din urmă cauză nu motivează numai regretul că situația politică nu poate fi imediat rezolvită — dar constituie prin sine însăși un motiv de durere. De aceea urăcile noastre să fie pentru o cit mai grabnică întemare a suveranului nostru, ca providența să ni-l mai ție mulți ani în deplină sănătate, spre gloria și fericirea țării — căci rare ori un popor a avut norocul să fie condus de un suveran cu o atîtă validă individualitate, atît de înțelept și experimentat. (Aplauze îndelungate)

Despre marea personalitate a regelui Carol, voi putea, sper, în curînd să vă vorbesc aci și să vă spun lucruri în totul sau macar în parte inedite despre rolul personal ce l'a avut în rezultatul fericit de astă-vară.

Ce va fi după retragere

En cred că atîrnă de la munca noastră, a partidului conservator-democrat, ca să ajutăm desfășurarea evenimentelor, pe drumul pe care sunt așezate, spre folosul țării și cinstea partidului conservator-democrat, prin cinstirea persoanei șefului nostru (Aplauze. Ovațiuni).

În cercetarea problemei ce va fi după retragere trebuie să cercetăm în primul loc situația partidului nostru, după ce plecăm de la guvern.

Este adevărat, oare, că deși șeful nostru esă atît de mărit din această guvernare, partidul esă micșurat? Asupra acestei chestiuni era să provoc pentru astăzi aci o discuție contradictorie cu amical nostru Vasile Dimitropol. Convenim la aceasta — și era, cu această ocazie, să reînviem un vechiu și bun obicei ieșan, al discuțiilor contradictorii, asupra chestiilor la ordinea zilei. Din anamite împrejurări lucrul n'a fost posibil — și de acea o cercetăm, fără caracterul unei discuții contradictorii.

În primul loc — ca principiu. Numai partidele bolnave sau inferioare din toate punctele de vedere pot esă micșurate, cînd pleacă de la guvern. Tejel ori-cărui or-

Constituirea guvernului liberal. — Alctuirea noului guvern liberal dă loc la foarte mari dificultăți. După toate...

Pe de altă parte s'a telegrafiat d-lui Stelian ca să se reîntoarcă în țară. D-sa pare însă hotărât a persista în atitudinea...

Nu încapă nici o îndoială, că d-sa preține portofoliul Interioarel. Asupra condițiilor în care s'a manifestat supararea d-lui Stelian se povestesc următoarele, absolut autentice.

Dl. Brătianu a făcut o vizită d-lui Stelian având aerul că se consultă cu d-sa asupra alcătuirii guvernului. Spre a preveni însă dificultățile, d-l Brătianu i-a spus:

— Să nu te ocupi de portofoliul Justiției, care este pentru d-ta și al Războiului, care este pentru mine.

La aceasta d. Stelian a răspuns: — Nu pot lua în serios spusele d-tale întru cât știu de la d. Procopiu modul cum este alcătuită lista ministerială și cred că nu vei contesta că faptul este exact.

După aceea d. Stelian a declarat că pleacă în străinătate, că nu se va reîntoarce de cât după constituirea camerelor, dacă va fi ales. Dar nu va desfășura toată activitatea d-sale de cât cu prilejul Constituției.

Prieteni d-lui Stelian afirmă că d-sa este foarte pornit, că este decis a-și forma un grup aparte în partidul liberal și că va fi fondat, imediat după întoarcere, un ziar.

Este fapt sigur, că d. Brătianu a oferit portofoliul Justiției d-lor Saita și Orleanu cu știință că ei nu vor primi, căci le-a pus condiția, inacceptabilă pentru d-șii, de a nu pleda cinci ani după eșirea lor din minister.

Societatea pentru protecția animalelor, pentru a da mănșilor de educație o altă mare extindere, a instituit un concurs între institutorii și învățătorii din toată țara, cu 3 premii ce se vor deveni autorilor celor mai bune lucrări, în formă de conferințe, ce vor fi comunicate societății la București, până la 28 Februar 1914.

Subiectul lucrărilor este: „Necesitatea protecției animalelor”.

D-na Maria Castriș, învățătoare la școala din Voinești a fost detașată la școala de fete din Siliștră.

În ziua de 23 Ianuarie va avea loc la Botoș un bal, dat în folosul internatului pentru copii orfani, ce s'a înființat în Piatra-Neamț.

Sub titlul „Teatrul școlar” d. Th. D. Speranță a tipărit în editura Sfeștea 12 piese școlare, de mare valoare pentru forma lor literară care le face ușor accesibile elevilor diletanți. Recomandăm volumul.

Reprezentarea de teatru în beneficiul cantinei școlare din Iași a adus un venit de peste 1000 lei.

În marele ziar parizian „Le Temps” d. Ricard Aropu conduce o importantă anchetă științifică. După nume s'ar părea că autorul anchetei e un compatriot al nostru.

D. André Faure, cunoscutul literat va ține peste cîteva zile o conferință la Dorohoi.

Noutăți literare. — Arhiva Genealogică cuprinzind studii semnate de Sever de Zotta, Gh. Ghibănescu etc. No. Iulie, Septembrie anul II. — Chassidismul und Zadikismul” de dr. I. Niemirower un volum de 160 pagini.

„România Ilustrată” cu un foarte variat somar literar, beletristic și artistic.

„Democrația” anul I cu studii sociale de actualitate.

Ministerul Cultelor și instrucției publice publică vacanța a 11 ore de limba germană în învățământul secundar, al bășților din Iași.

Cereri pentru ocuparea lor vor trebui înaintate ministerului până la 18 Ianuarie.

Un caz de scarlatină s'a declarat în sanatoriul S-ta Maria, în familia d-lui dr. Tăicu.

Un alt caz în str. Păcurari 50.

Serviciul sanitar al orașului Iași a tipărit întru foarte mare număr de exemplare „Sfaturi privitoare la întreținerea localurilor publice și fabricarea, pastrarea și vinzarea alimentelor și băuturilor”.

Agenții sanitari au distribuit placarda tuturor celor interesați.

Ministerul de Interne aduce la cunoștința generală că publicul să se ferească de excocheriile unei case din Berlin, Herman Deliu, zisă și Kolbatzki.

În ziua de 1 Ianuar 1914, liturghia la Catedrala Metropolitană va fi săvârșită de către I. P. S. Mitropolitul Pimen. Vor asista autoritățile civile și militare.

Schimbarea de regim la Iași. — Schimbarea de regim la Iași nu se va produce fără oare care schimbări de domiciliu politice și fără multe neajunsuri pentru diriguitorii partidului liberal local.

În ce privește faptul prim, se asigură că d. M. B. Cantacuzino, actualul primar al Iașilor, ar fi declarat că va cere înscrierea sa în partidul liberal.

Din vechea pleiadă junimistă, d-sa nu vine singur. Se asigură că va fi urmat de d. I. Rallet, căruia îi se atribuie și următoarea declarație: — „Mă duc la liberali, pentru ca să-l încadrez pe Mestei”.

Cum toate lucrurile bune sunt trei, se asigură că partidul liberal ieșan nu se va îmbogăți numai cu doi noi membri profesori universitari. Se spune că vine și un al treilea, tot din cadrele junimiste: d. dr. Gabriel Socor.

În ce privește necesarul se pare că diriguitorii vor avea multe. Ast-fel, se spune că pentru postul de director al episcopiei Sft-ului Spiridon candidaază un mare număr de tineri avocați dar că funcția va fi încredințată d-lui Gr. Pasco, fost registrator, pentru a scăpa de mare număr de avocați postulanți.

Se asigură că d. Petru Flintaru nu primește epitropia de cât în anumite condiții, cu caracter personal.

D. Scobai profesor, amenință cu candidatura independentă la col II Senat, dacă nu va figura pe lista oficială. Se zice că d. Dimitrie Pășești va fi numit avocat al Sf. Spiridon și d. Octav Velciu avocat al Statului.

D. Netter nu va fi de cât membru în consiliul județean—dacă va accepta bine înțeles. În schimb d. Dim. Botez, fost efor la Sf. Spiridon va fi președintele consiliului județean.

Se da cu sigur că d. Gr. Iamandi va fi deputat al colegiului II Cameră, d. Moște director de prefectură și d. Manciu, secretar al consiliului județean.

Se zice—și bine înțeles că fie-ce numărare supără pe un mare număr de concurenți și încurecă pe cei care diriguiesc.

Duminică 29 Decembrie orele 4 p.m. va avea loc în saloanele cercului didactic din Iași un matineu musical dat de d-șii profesori: Al. Roșca, flaut, G. Ionescu clarinet, I. Vasilescu, fagot, P. Nițulescu corn, Mihail Barbu violina și Ant. Ciolan piano.

Se vor executa pe lângă solurile de violini flaut un quintet de Beethoven pentru instrumente de vînt.

Membrii cercului s'au cu insistență rugați a lua parte la acest eveniment artistic.

La congresul notarilor. — Ședința de azi dimineață, se deschide la ora 9 dimineață, sub președinția d-lui Ionescu, președintele activ al congresului. Cel dintâi vorbește d. Botez, directorul prefecturii de județ.

D-sa arată din partea d-lui Stefan Negruț, prefect de județ, părerea de reu, că n'a putut lua parte la ședința de ieri. Trezind la înfățișarea congresului spune că acum o lună a venit un grup mic de notari, cari cu așază au cerut să se permită notarilor să țină un congres la Iași. Și s'a admis cererea, care a fost aprobată și de ministrul de interne.

D. Botez cere a se înscrie un deziderat ca la toți notarii cari se găsec în funcțiune înainte de 1908, să li se admită anii servii, și în al doilea rînd să se acorde definitivatul notarilor, cari funcționează de la 1908 și în fine ca și notarii să se bucure de repausul dminical—și notarul să fie șeful cancelariei Primăriei. Cuvîntarea d-lui Botez e primită cu lungi aplauze.

D. Petre Ștefănescu, directorul școlii de notari din Panciu, aduce elogiul acestui congres. Spune că ne găsim la o cotitură de drum și se impune o schimbare în administrațiune și în primul rînd în rolul notarului, care ne-a călăuzit pe țărani.

D. Mardari, notar din Podul Iloae, arată rolul social cel al are notarului, căruia i se cere să aibă și rolul politic, ce consistă în a deștepta pe țaran la drepturile și datorile sale.

Insistă asupra rolului patriotic al notarului în comună și sfîrșește prin a sfătuți pe notari, ca întorcîndu-se în comună, să se găsească braț la braț cu învățătorul și prețul pentru ca împreună să lucreze spre binele neamului.

D. Nițulescu-Argeș, descrie pe larg atribuțiunile ce le are notarul, dar și suferințele ce le îndură. Cere completarea legii din 1908, în sensul a se da și stabilitatea și prestigiul de care are a se bucura notarul.

D. M. Săvanu, deputat, face istoricul legilor din 1900, 1903 și 1908, privitoare la notar și insistă asupra legii din 1908 care a creat pe notar și a dat prilej și congresului de azi. Prin legea din 1908 s'a creat și salariul, care deși e modest, totuși însumă un progres față de ceia ce a fost în trecut.

Ar trebui ca notar să fie ferit de politicianism. Crede că dezideratele notarilor sunt legitime, dar acum cu reformele mari ce sunt la ordinea zilei, se va ajunge și la reforma administrativă, căci cum bine a zis d. Al. Badareu, la prima ședință a congresului, administrația e aceea ce are mai complet contactul cu omul.

Părintele Tincoc, amintește de armonia ce trebuie să domnească între preot

MAGAZINUL DE DESFACERE A PRODUSELOR FERMEI ȘI VIILOR A. A. BADAREU IAȘI.—Strada I. C. Brătianu 185 Telefon. Serviciu la domiciliu.

Aduce la cunoștința Onor Publicului că a pus în vinzare toate produsele alimentare zilnice proaspete precum: Unt pentru masă și pentru gătit, smîntînă centrifugată, diferite brînzături de oi, producție de toamnă în barduși și în putini; cascaval de pentelen, cascaval grecesc, brînză de Brăila, lapte dulce și onă zilnic proaspete. Depozit permanent de sweitzer, roquefort, gervais. — Jambon salam sibiin, ghiudem, mezeluri asortate, miere de mai etc. Toate produsele se vind sub prețul pieței.

De asemenea vinurile naturale albe și negre se vind cu litru și în sticle înfundate începînd de la 80 bani litral, precum și deliciosul vin spumos. Serviciul ireproșabil

și notar. Spune că I. P. S. S. Mitropolitul, ca zămintire, va pune pe monumentul lui Vlaicu de la Cetățuia și o inscripțiune, comemorînd astfel congresul notarilor din Iași.

D. Georget Mezeșcu, roagă pe congresiști să scuze pe d. Starea și pe d-sa că n'au putut lua parte la primele ședințe ale acestui congres, care prin ordinea ce dorște și discuțiile ce se fac, va rămîne primul între congresele din țară.

Mișcarea notarilor dovedește spiritul marelui, de a cuceri dreptatea prin mijloacele legale și noi, cari ne-au pus crezul, în a ridica punctul de jos, va asigurăm că aveți dreptul la toată sollicitudinea noastră.

Aveți încredere în oamenii de la 1908 cari cred că viitorul acestui neam, stă în cele 7 milioane de țărani, din sinul cărora ați eșit și dv.

D. Zolin, fost administrator de plasă, vorbește de emanciparea notarului și de scoaterea lui de sub bicul jandarmului.

După ce mai vorbește d. dr. Cosmovici, ședința se rădică, anunțîndu-se ultima ședință pentru azi, la orele 2 jum. p. m. D.

Cinematograful Pathé-Frères din sala Circului Sîdoli, reprezintă pe miraculosul sîn ekran astă-seară Sîmbătă 29 Decembrie: „Iuimă de artistă”. Desfășurare fără seamăn, interpretare datorită artiștilor dramatici ai scenelor pariziane (2 părți).

Noul program cinematografic de astă seară caprinde între altele: Interruperea osilităților, film american cu un grandios scenariu. Reconstituirii și episoade rășboinice. (2 părți).

Cele mai noi numere din Pathé-Journal cu telegramele însuflețite din lumea întresă.

Gontran și afacerea colierului, scene foarte humoristice. Cascadele din Trollhatta (Suedia), interesante și instructive călătorii.

Noul program viitor se reprezintă mine Duminică 29 Decemb. două matineuri (3 și 5 ore), și reprez. serală la 9 ore: Secretul măștii negre, mare roman în 2 părți etc.

Nonz orchestră sub conducerea talentului și simpatiei capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfășurarea pieselor.

Diverse întîmplări — Individii Ilie Poșcașu și N. Ciobanu din Podul Iloae s'au introdus într'un hambar de pe moșia Scobilțeni, proprietatea băncei „Podul Iloae” și au furat o mare cantitate de grîne.

Hoții au fost arestați.

În ziua de 17 Ianuarie 1914 se va ține, în localul prefecturii de județ, licitație publică pentru lucrările de supraînălțare ale șoselei naționale Iași—Bivolari—Ștefănești.

Există cazuri de Ciomă în guvernământul Uralse (Rusia) s'au luat măsuri în consecință, în contra călătorilor și proveniențelor ce vin din numitul guvernământ.

Icoanel religioase, pentru creștinii ortodoxi din țară, se efectuează numai la Tipografia cărților Bisericești, după modelul fixat de Sinod.

Desfacerea acestor icoane se face de societățile bisericești. Ajutorul, din București și „Orotirea” din Iași.

Publicul să se ferească de diferiți indivizi care, fără autorizare, vind icoane false și rău executate.

La GARTENBERG FIU Str. Ștefan cel Mare 11 A sosit noui mărfuri de lux, Articole de voiaj, menaj, cărucioare, precum și un mare transport de Jucării pentru copii.

Un ziar francez despre România

La Temps în un număr din Decemvre publică un lung articol asupra României din care extragem cîteva părți: Orגיnea și fizionomia actuală a României.

Traian, protegnitorul și prietenul lui Tacit și a lui Plinius cel tînăr, după ce a cucerit în anul 107 toată țara care se întinde de la Tisa la Marea Neagră și de la Carpați la Dunăre, împărți pămînturile cele mai bune între legionarii romani. Se știe că colunna lui Traian fu rădicată în 162 la Roma în onoarea lui Traian după expediția în contra Dacilor.

Românii se coboară din colonii romani și din rasele autohtone care ocupau ambele cline ale Carpaților. Întipărirea romană fu așa de adîncă că se împotrivi năvălirilor succesive ale Goților, Hunilor, Gepizilor, Bulgarilor și a Uogurilor.

Principatul Moldovei și al Valahiei trebuiau apoi să-și unească puterile spre a se opune unor noi năvălitori mai cunapliți decît ceilalți, Turcii. În timp de aproape 3 veacuri se dădură lupte în care fie care din protivnicii repurtau cînd foloase, cînd foră înfrinți, până în ziua cînd Poarta, în disprețul capitulațiilor chemă la tronul principatelor pe Fanarioti. România robită sub stăpînirea lor în decursul întregului veac al XVIII-lea fu supusă unei tăieri regalate, prin călăgării greci ai căror venituri uriașe mer-

geau să sporească bogățiile muntelui Atho și ale mănăștirilor Ierusalimului și altor locuri din răsărit. Aceșia Fanarioti însă cu toată apăsarea țării, introduseră moravuri deosebite și limba franceză. Fa ca o întoarcere a vesucului latin care adusese întîiul element de civilizație, pe colonii romani, și care, multe veacuri mai tîrziu trebuia să procure coboritorilor veteraniilor romani, mijlocul de a-și recapata ne-afînarea.

D. Xenopol, istoricul romîn a dat explicația acestui fenomen remarcabil în viața unui popor. Pentru conducerea negocierilor cu poparele străine, cînd puterea lor începa a declina, Turcii chemară în slajbă pe Grecii din Fanar care cunoșteau franceza, limbă diplomatică de la Ludovic al XIV-a și așa Grecii ajunseser mult prețioși mijlocitori. Ca mulțămită pentru slujbele aduse, unii din acești dragomani fură dăruți cu ochrnuirea unor provincii romine. Bogatele familii grocești din Constantinopol, în vedere de a obține aceste locuri atît de cîntate, se încunjurară de secretari și de preceptori francezi și noii gospodării transportau la scaunul reședinței lor moravurile și limba înconjurîmii lor. Așa încă din veacul al XVIII-lea limba franceză deveni în întrebuintare obișnuită în societatea romînă, nească *).

Urmează apoi o lungă expunere a stării actuale a României.

În vol. „Les Roumains” cele 8 lecții ținute de d. Xenopol la Collège de France, Paris 1909.

Serviciul telegrafic și telefonic al „Opinieii”

Serviciul Telegrafic

Pentru domnia Albaniei

Complotiști arestați — Essad Pașa este favorabil principelui de Wied

Roma.—Agenția Ștefani află dela Valona că cîțiva notabili albaneji, bănuși a fi compliciti în complotul făcut în favoarea lui Izzet Pașa, au fost arestați.

În prezența miniștrilor guvernului parizian și a comisiunii de control s'a luat ieri un lung interogatoriu promotorului complotului, Bekir-Bey. Ofițerii turci debarcați acolo vor fi interogați azi.

Milan.—„Corriere dela Sera” află din Bari că Hassan Pașa, unul dintre personajele albaneze care vin de la Durazzo, a declarat că toate zvonurile despre agitațiuni în contra principelui de Wied sînt neltemeiate; dimpotrivă, se fac pregătiri de primire. Essad Pașa este favorabil principelui de Wied și prezidează la organizarea pregătirilor pentru decorarea palatului.

Călătoria principilor moștenitori

Sigmaringen—Principele Ferdinand al României a plecat azi să înținească pe principesa Maria la Munch și se vor întoarce împreună în țară.

Tratativele romîno-maghiare

Viena.—Ministrul președinte Tisza a sosit aici.

După ziare, Tisza va raporta împăratului asupra negocierilor cu Romîni și asupra rezultatului obținut și va supune suveranului propuneri privitoare la măsurile ce guvernul trebuie să ia spre a putea implini unele condițiuni puse de deputații romîni.

După întoarcerea d-lui Tisza la Buda-Pesta, negocierile vor fi urmate în mod activ. Se crede că se va ajunge în curînd la o soluție definitivă.

O dramă senzațională

Goldau (Prusia de Răsărit).— Azi dimineață, arhitectul Bratz, soția sa, cei cinci copii și sora sa, au fost găsiți morți.

Starea politică bulgară

Sofia. — D. Ghebadief a anunțat că este iminentă fuziunea într'un mare partid liberal a celor trei fracțiuni ce stă la putere.

TURCIA ȘI TRONUL ALBANIEI

Marele vizir declară, că Poarta e străină de proclamarea lui Izzet Pașa ca principe al Albaniei

Comentariile presei turcești

Constantinopol.—În urma știrilor despre proclamarea lui Izzet Pașa ca principe al Albaniei, ambasadorul Pallavicini a făcut ieri după prînz un demers pe lângă Marele Vizir, spre a cere lămuriri.

Marele Vizir a declarat, că Poarta rămîne cu totul străină de acest lucru și își va da toate silințele spre a nu păcătu în contra deciziilor Puterilor cu privire la Albania.

Izzet Pașa a vizitat azi dimineață pe d. Palavicini.

Comentînd recentele știri din Albania, ziarul „La Jeune Turc”, de ordin ar inspirat de guvern, prezicează atitudinea Porții în acești termeni.

„Albaneji, care au fost cauza inițială a nenorocirilor noastre, se constituiesc ca stat cu ajutorul și protecțiunea Europei. Nu avem intențiunea a ne duce să-i tulburăm la ei acasă și să ne amestecăm în treburile lor. Am voit că, în chestiunile de naționalitate, să se stabilească lămurit deosebirea între Albaneji și Otomani.

E deci netgăduit că guvernul se desinteresează cu totul, politicește, de evenimentele lăuntrice ale noului stat, ale cărui convulsii nu-l pot atinge. Pentru acelaș cuvînt, este cu neputință a se bănuși că un om ca Izzet Pașa, care a fost membru în consiliul guvernului și cunoaște toate greutățile situației, să fi voit să se răcoale în contra deciziunilor Europei, care a desemnat pe principele de Wied.

Serviciul Telefonic

Congresul învățătorilor

București.—Azi s'a deschis la Ateneu congresul învățătorilor. Asistă d-șii Take Ionescu, Mehedinți și alte persoane marcante.

Cornul învățătoresc intonă imnul regal. D. Ionescu-Lungu, deschide congresul, arătînd opera mare săvîrșită în acest an și recunoștință pe care țara e datoră Suveranului, marelei căpitan, furtorul Romîniei mai mari.

Propune a se trimite o telegramă de devotament Suveranului, ceia ce admite. Continînd d. Ionescu-Lungu, arată tot ce s'a făcut pentru învățămînt, însă sacrișurile, sunt tot mici și inferioare celor făcute de bugetari.

Sedea continuă. Citiți urmarea în pagina IV-a

Demisia directorului C. F. R.

București.—In cercurile liberale se afirmă că d. Al. Cottescu, actualul director al C. F. R., va demisiona în curând spre a lua conducerea societății de navigație fluvială Români.

Se dă ca probabil că în locul d-lui Cottescu va fi numit director al C. F. R. d. Petru Zahariade, inspector general, și actualul director al serviciului de întreținere de la C. F. R.

D. Ionel Brătianu indispus

București.—D. Ionel Brătianu șeful partidului liberal, se află indispus. D-sa este complet afon.

Se speră că în cite-va zile va fi complet restabilit.

Anulare de contract

București.—Ministerul lucrărilor publice a semnat astăzi decizia, prin care, se anulează contractul încheiat între direcția C. F. R. și Societatea Vulcan pentru furnitura cutiei de usori Cozmovici.

După retragere

București.—In rândurile partidului conservator se observă oarecare deprimare în urma retragerii partidului de la putere. Se înregistrează o sumă de demisiuni. Intre altele ie simpatizant d-lui Zănescu, ginerile lui Alexandru Lohovary și prieten intim al d-lui Al. Marghitoman.

D. Zănescu a cerut să fie înscris în rândurile liberalilor.

Starea sănătății Regelui

București.—In cursul după amezii s'a aflat că M. Sa a petrecut o noapte cam neliniștită, din cauza tusei. Regele pare obosit — aceasta fiind că și somnul pare neliniștit.

D. dr. Mamulea este optimist și nu vede nevoia unui consiliu de medici.

Ceilați de la Curte nu se arată însă atât de optimiști ca d-rul Mamulea.

București.—Știrile de azi, arată că starea M. S. Regelui e mai bună. Se afirmă, că Regina a trimis o scrisoare primului ministru, prin care îi arată, că starea regelui e mai bună și că îl va putea primi mâine sau poimîne.

Buletinul de azi asupra stărei de sănătate a Sveranului, glăsuște astfel:

„Starea M. Sale s'a îmbunătățit.

Știri politice

București.—D. Ionel Brătianu a telegrafiat d-lui Stelian la Paris, rugându-l să se întoarcă în țară, pentru a-l înlesni formarea guvernului.

D. N. Săveanu, refuzând secretariatul general al ministerului de interne, va fi probabil numit prefect de poliție al Capitalei.

D. Dimitria, deputat, va fi numit secretar general la interne.

D. inginer Hălăceanu, va fi numit secretar general la ministerul de industrie.

Mari neînțelegeri liberale

București.—In oșară de celelalte dificultăți ca printru la constituirea guvernului liberal, despre care vorbim în altă parte a ziarului, se mai comanică următoarele, cu privire la situația în provincie.

La Iași. Bătrânii liberali ar fi obținut de la d. Ionel Brătianu, cu ocazia ultimei intraniri publice, teșene, ca d. Const. Călinescu să fie numit prefect de județ și d. M. Gane, prim șor.

Or, d. Stere se opune din răspateri și vrea absolut ca prefect pe d. Chit-moglu.

La Vaslui. Lupta este între d. Eduard Ghico, susținut de d. Nerou Lupășcu și Sassu, susținut de d. Const. Stere.

La Suceava. Luptă mare între Ghijescu și Abba. Generoșii sunt în potrivă d-lui Ghijescu, pe motivul că va da drumul tuturor protioniciilor exproprierei.

La Piatra-N. D. M. Ioanin duce o luptă de moarte contra d-lui Ermil Zaharia, în chestia prefecturii de Neamț.

La Huși. Marea luptă, tot pentru prefectură între d-nii Eremia Gheorghiu și Cișman.

Catarul s'a micșurat. Temperatura și pulsul normale. Ividu-se însă de aseară încă o aspenie post gripală, M. S. este obligat să nu părăsească patul.

(s) dr. Mamulea

București.—Eri la ora 3 jum. d. a. d. Titu Maiorescu, ministru președinte, s'a prezentat la palat și a fost primit de M. Sa Regina, care i-a comunicat că starea sănătății suveranului nu inspiră îngrijiri.

Temperatura este ceva mai urcată de cit cea obișnuită—dar starea generală este bună.

Se speră că mâine sau poimîie d. Maiorescu va putea fi primit în audiență de Suveran.

Cadoul de Anul Nou

mai potrivit și mai folositor pentru elevi, studenți și intelectuali nu poate fi decât un

DICTIONAR LATIN-ROMÂN
de
I. NĂDEJDE

Ediție de lux, legată — 12 lei
La Tipografia H. Goldner

Vind casele din str. Română No. 9.
Adresați-vă la proprietar dr. Se-gărceanu în Caracal.

Doctor S. Dulberger

de la Facultatea de Medicină din Viena

după o practică de 17 ani în spitalele din Iași, Viena și Berlin sub direcțiunea d-lor profesori Sculy din Iași, Drasche din Viena și Bum din Berlin, specializat în bolile de femei, faceri și în noul tratament cu băt de lumină electrică, a vind aparatele cele mai perfecționate proprii pentru următoarele boli: Reumatism, boli de femei, ischias, gută, obezitate, diabet, nefrită, artite, astmă, bronchită, tuberculoza în primul stadiu, pleurezia tuberculoasă, anemia, neuralgia, tabes, serofuloză și toate intoxicațiile cronice, de consultanță de la 10—12 m. și 3—5 p. m în locuința sa din:

Iași, Str. Costache Negri No. 10
(joasta str. Veche), vis-à-vis de Biserica Bărboi.
— Telefon No. 101 —

CROITORIA BARSATEASCA „LA MARCHIZUL”

Prinsele comenzi după ultimele jurnale de mode străine.

Croiala Artistică

bogat asortiment în stoffe engleze și franceze, prima calitate

Dacă voii să fiți bine îmbrăcați și estin Vizitați: Croitoria

„La Marchizul”
Str. Lăpușneanu 21

O FRUMOASA fotografie

ține numai în atelierile cunoscutului fotograf al **WEISS** din Piața Curții Regale **UNIREA** 3 LEI 6 FOTOGRAFII c. postale.

De Inchiriat

o odaie la d. Isidore Margulies str. Ștefan cel Mare No. 27 mobilată sau nemobilată.

Grigore Dimitrescu

profesor universitar—fost magistrat
AVOCAT

S'a mutat în strada Buzdugan, 1.
(casele Teodor)

Consultațiuni 7—8 seara.

Becuri electrice „OSRAM”

Au sosit becuri electrice „OSRAM” la „România Muzicală”—Iași, Lăpușneanu 24.

Prețul a: LEI 1.75.
Expeditie în provincie.

Becurile „OSRAM” dau cea mai albă lumină. Economia cea mai desăvârșită. Observați bine adresa.

CAUT POST

de casierie, telefonistă, ca elevă pentru mașina de scris, sau orice funcțiune. Scriți sub adresa: D-rei DORINA SPIRESCU, strada Ghica-Vodă 34, Loco.

SALI PORJES

Vechea și renumita Magazie de **MODE ȘI CONFECȚIUNI**

PENTRU DAME
aduce la cunoștința Onor. sale clientele și a Onor. Public. că s'a mutat și nou aranjat în **PIAȚA UNIREI**, vis-a-vis de Hotel Trajan, casa fost „Banca Moldova”, unde a înființat și un atelier pentru Confecționari.

Magazinul de Confecții PENTRU DAME

Maximilian Demek
s'a mutat în strada Lăpușneanu (Casele d-nel Drossn)

Magazin ocupat înainte de firma Sali Porjes
Se recomandă pentru Confecționare de Rochii Tailleur și de Bal, Solree, etc
— **PĂLĂRII MODEL** —

Se vind **Stoffe, Garnituri, etc.** Se îmbracă **Bumbi** din stoffa clienților. Se **plasează orice stoffe.**

Rochii gata de la 70 lei în sus.
Expoziție de modale de Rochii, ultima creațiune

Marele Magazin de Muzică „MICHELSON”

fondat în anul 1879
Iași, palatul Creditului Urban, Iași

PIANE și PIANINE

Neumeyer, Schöller, Schwaighofer, Steinway & Son New-York
precum și din ori-ce altă fabrică se vind în rate lunare cu prețurile originale a fabricii.

Pianine electrice
Kühli & Klatt—Berlin

Orchestrale automate
Peters—Leipzig

Ori-ce fel de instrumente muzicale și accesorii.

Note clasice și moderne

Programul complet al Conservatorului cu mare rabat.

La cerere prin o carte postală se trimete acordul-voiajor în ori-ce parte a țării.

Magazinul de Produse alimentare Dr. I. MANOLESCU

— Str. Lăpușneanu No. 12 —
(Telefon 233)

vinde în oșară de produsele de fermă **Lăptării, Brânzeturi, Vinuri** din cele mai fine, **Fructe, Mezeluri, etc. etc.**

Coloniale și Delicatese

din cele mai fine

— **Cu prețurile cele mai convenabile** —

Calitatea recunoscută a tuturor produselor magazinului este cea mai bună garanție ca onorata clientelă va fi servită în modul cel mai ireproșabil.

Conducerea magazinului este încredințată d-lui N. Ciocirlan bine cunoscut onoratei clientele.

Serviciu la domiciliu.

I. BEINER

Str. Ștefan cel Mare No. 2 bis.

Cel mai bine și complet asortat cu **INCALȚĂMINTE (străină)**

Fabric. original Fortschritt și Viro calitate prima-durabilitate garantată.

Jambiere de pele și stoffă. Ultimile Modele pentru Domni, Doamne și Copii Transport nou de Șoșoni și Galoși (Veritabil Rușești).

Mare depozit de cămași, flanel, ciorapi, galere, manșete, cravate, batiste etc. Calități superioare — Forme frumoase și distins.

Mare depozit de Articole de voiaj umbre și bastoane.

Bogat asortiment de Mănușerie de cele mai reputeate Case franceze și engleze. Precum și tot felul de obiecte de toiletă.

Toate se vind cu prețurile cele mai convenabile.

Cu ocazia Sft. serbători „Expoziție Permanentă” cu Ultimile noutăți.

Depozit de cărți postale En-gros și details

H. SCHOENFELD
(LIBRĂRIE)

Strada Lăpușneanu No. 10. (Vis-a-vis de farmacia Frații Dr. Konya).

Face cunoscut onor. clientele că a primit un **mare transport de cărți postale ilustrate** din cele mai frumoase, subiecte noi și alese ca: Mignon, Perechi, Tipuri, Peisage, Flori etc. etc. Asemenea a mai primit un mare asortiment de modele noi cu motive alese de

CRACIUN ȘI ANUL NOU ultimele creațiuni.

Preț-curent de En-gros:

Presate (chromo)	Lei 3.50 suta
Gelatine	4.80 "
Gelatine aurite	5.50 "
gelatine roșie	5.90 "
Platin veritabil	6.50 "
Platin colorat	8.50 "
Sepia veritabil	7.— "
Sepia colorat	10.50 "

Deviza mea este, vind estin ca să vind mult.

A sosit și un mare transport de jucării.

H. H. SCHOENFELD.

FABRICA DE Cafe turcească și coloniale SETRAC H. OHANNESIAN

Este cea mai bine asortată în **Undelam-nuri** de la cele mai renumite fabrici franceze, grecești, și turcești, **Cafea** Martinica, Ceylon, Moca, Santos, Jafa, America și Henriol. Ceal rușesc, englez, indian și franțuzească Colonială.

Rahat de Constantinopol, Smochine și Malaga de Smyrna, Marmelade și Caramelle rușești, Cacao și Ciocolată de la cele mai renumite fabrici.

— **Conserve „GORGANA”** —

Dacă doriți să fiți bine serviți cu marfă proaspătă și mai estin ca or unde vizitați **Magazinul de Cafea și Coloniale** **Setrac H. Ohannesian** str. Caza Vodă 42

Fabrica de Vată și Plapome „GLORIA” LAZARE & BUSTAV RECHLER

— IAȘI —
Singura fabrică sistematică care rivalizează cu produsele similare străine, recomandă tuturor produsele sale de

Vată gumată pentru confecțiuni albă și negră în pachețe a 800 și 1000 grame a 4, 6, 8, 10 sau 12 metri într'un pachet.

Plapome calitate recunoscută superioară și cu îngrijire lucrată din satia, creton, poms și atlas în orice dimensiune, precum și plapome speciale de botex.

Comenzile pentru Moldova sunt a se adresa: biroului de agență și comision **Maurice Brauchfeld, Iași**

O veste bună!!

Nu comandați nici o haină pînă nu vizitați

Magazinul „Lumei Elegante”

Asortat în toldeana cu cele mai bune stoffe engleze și franceze, precum și ultimile modele de veste fanteze.

Magazinul „Lumei Elegante”
Str. Caza-Vodă, 42

Preparator special

de limbele **FRANCEZĂ, GERMANĂ, scrierea corectă, conversația și corespondența, latină, matematicile, curs primar și secundar.**

Meditez în special elevi care se prepară în particular pentru a trece examenul la școlile statului precum și corigenți.

Seara de la 7—11 de 3 ori pe săptămână curs pentru adulți, cu 10 lei lunar.

V. EMIL profesor
Str. Sf. Teodar 36 (în curte)

Dr. Suzana GROSU

Asistentă la clinica obstetrică și **BOLI DE FEMEII—FACERI**
—Iași.—Strada Anastasie Panu No. 43 —

Dr. Al. Brumă

Medic secundar al clinicii Dermato-sifilitice (Spit. Sft. Spiridon)
Boli de piele, sifilis și genito-urinare
(Injecții cu salvarsan 606*)
Consultațiuni: 2—3 și 6—7 p. m.
— Str. Caza-Vodă (Golia) 14 —
(Casele joaste dr. Filipescu).

EXPERIENȚA A DOVEDIT CĂ: Apele Mineralizate Sinteza

Preparate cu **Lithină și Bicarbonat de Sodă** de **Doctorul RATIANU** Chimist și farmacist, IAȘI

sunt cele mai conștiincios preparate, cele mai curate și cele mai plăcute dintre toate produsele similare din țară.

Cereți dar pretutindeni, în toate debitele de bănturi și în toate restaurantele, numai **APELE MINERALIZATE „SINTEZA”** a **DOCTORULUI RATIANU**, și ferii-vă de imitațiuni care prin compoziția lor nu se pot compara intru nimic cu excelențele produse „SINTEZA”.

Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate și se recomandă în special ca apă de masă persoanelor ce suferă de **ACREALA EXAGERATA a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP LA BEȘICĂ** sau **RINICHI, CONSTIPAȚIE** etc.

Observați bine **ETICHETA DE PE STICLĂ** și **PLOMBELE DE ÎNCHIDERE** care trebuie să poarte numele meu **Dr. A. RATIANU** și marca „SINTEZA”.

Refuzați ori ce substituție.
La cerere se trimite trăsura fabricii la domiciliu.
— Biroul Fabricii IAȘI str. **GOLIA** No. 46 —

MAGAZINUL IOSEF HIRSCH & Co.

— IAȘI —
Mobile și articole de lux

Liquidează complet și vind toate mărfurile cu prețuri foarte scăzute.

Cofetăria TEODOR NEDER

Face cunoscut onor. public redeschiderea cofetăriei din str. I. C. Brătianu No. 154.

Sub conducerea și îngrijirea d-lui **NEDER** vechi specialist în branșă cofetărie.

Se primesc comenzi pentru ocazii stice logodne, botex și ori-ce fel de ocaziuni, cu prețuri reduse.

Cu ocazia Sft. serbători, zilnic torturi, cozonaci și prăjituri proaspete și alese.
Laboratorul din nou amenajat este iluminat cu electricitate.